

Česká školní inspekce Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-351/22-A

Název	Heřmánek Praha, základní škola a gymnázium
Sídlo	Rajmonova 1199/4, Kobylisy, 182 00 Praha 8
E-mail	petr.adamec@skolahermanek.cz
IČ	04288939
Identifikátor	691008426
Právní forma	Obecně prospěšná spol.
Zastupující	Ing. Petr Adamec
Zřizovatel	Focus on education, o.p.s.
Místo inspekční činnosti	Rajmonova 1199/4, Kobylisy, 182 00 Praha 8 Kyselova 1185/2, Kobylisy, 182 00 Praha 8
Termín inspekční činnosti	2. 6. 2022 – 7. 6. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a v místě, kde se uskutečňuje vzdělávání žáka povolené podle § 41 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) školského zákona.

Charakteristika

Právnická osoba Heřmánek Praha, základní škola a gymnázium (dále „škola“) poskytuje vzdělávání a školské služby v základní škole (dále „ZŠ“), gymnáziu, školní družině a školní

jídelně-výdejně. Od posledního inspekčního hodnocení v roce 2017 došlo k navýšení počtu žáků a tříd ZŠ. Škola se rozšířila o obor čtyřletého gymnázia, ve kterém se však v aktuálním školním roce nevzdělávali žádní žáci. V termínu inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 89 žáků v 1. – 8. ročníku. Nabídku zájmového vzdělávání realizovaného ve třech odděleních školní družiny využívají všichni žáci školy. Ve škole dále plní povinnou školní docházku také 138 žáků zařazených v individuálním vzdělávání a 11 žáků plní povinnou školní docházku v zahraničních školách.

Vzdělávání ve škole se zaměřuje na komplexní rozvoj osobnosti žáků s respektem k jejich individuálním možnostem a potřebám. Pro podporu schopnosti učení a kritického myšlení žáků je od prvního ročníku zařazován předmět Feuersteina metoda instrumentálního obohacování.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále „ředitel“) působí ve funkci od září 2019. Jeho hlavní prioritou je zajištění pozitivního pracovního klimatu, bezpečného prostředí pro výuku a otevřené komunikace všech aktérů vzdělávání. Koncepce rozvoje školy v oblasti personálních, materiálních a finančních podmínek je nastavena spíše v podobě obecných vizí, které nejsou dále rozpracovány do konkrétních cílů a kroků. Stanovené vzdělávací strategie se nedáří realizovat v plné míře, neboť část pedagogů se s nimi dostatečně neztotožňuje a ve výuce je neuplatňuje v plném rozsahu.

Styl vedení školy je založen na vzájemné důvěře a osobní odpovědnosti zaměstnanců. Realizovaný systém řízení akcentuje změny vycházející z rozvoje školy (rozšíření vedení školy o pozice dvou zástupkyň). Jednotlivými úkoly jsou pověřeni i další pedagogičtí pracovníci. Nastavená organizační struktura však neumožňuje rovnoměrné rozvržení kompetencí mezi jednotlivé pedagogické pracovníky a jejich participaci na chodu školy. Poradním orgánem ředitele je pedagogická rada, ze záznamů z jejích jednání vyplývá především projednávání organizačních a provozních záležitostí, v menší míře však problematiky týkající se pedagogických procesů a výsledků vzdělávání. Rovněž není zřejmé, zda jsou přijímána opatření směřující ke zkvalitnění vzdělávacího procesu a projednávána zjištění z hospitační činnosti vedení školy.

Nastavený kontrolní systém není dostatečně funkční. Hospitační činnost na prvním stupni průběžně provádí především externí metodická, na druhém stupni zástupkyně ředitele. Závěry z hospitační činnosti postrádají konkrétní doporučení včetně metodické pomoci jednotlivým vyučujícím a následné cílené ověření posunu úrovně pedagogického procesu. Nedostatečné využívání kontrolních nástrojů se projevilo v rozdílné kvalitě poskytovaného vzdělávání, např. v neefektivně využívaných metodách a formách výuky.

Výchovně vzdělávací proces ve škole k termínu inspekční činnosti zajišťovalo 24 pedagogických pracovníků, včetně tří asistentek pedagoga, speciální pedagožky, která současně vykonává funkci výchovné poradkyně, a tří vychovatelek školní družiny. I přes snahu vedení školy o zabezpečení výuky odborně způsobilými učiteli nejsou personální podmínky příznivé a nadále vyžadují zlepšení. Nízká míra kvalifikovanosti vyučujících (58 %, na prvním stupni téměř všichni vyučující bez potřebné kvalifikace) se negativně projevila v části zhlédnutých hodin. Pedagogický sbor není stabilizován, což nevytváří vhodné podmínky k zajištění kontinuity poskytovaného vzdělávání (ze 24 učitelů jich 8 působí ve škole prvním rokem).

Vedení školy vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, které je organizováno s ohledem na potřeby školy a zájmy jednotlivých pedagogů. Na vlastní

profesní rozvoj klade důraz i vedení školy. Začínajícím nebo nově příchozím učitelům je poskytována potřebná pomoc. Účinnost metodické podpory se však vzhledem ke krátkému působení části vyučujících ve škole dosud výrazně neprojevila.

Materiální podmínky školy se od poslední inspekční činnosti zlepšily. Také více zdrojové finančního výkonu přispívá k bezproblémovému chodu školy a realizaci vzdělávacích programů. Škola má dostatek učebních pomůcek, které však nejsou vždy efektivně využívány ve výuce, jejich absence výrazně ovlivňuje kvalitu výuky především na prvním stupni. Pro výuku přírodovědných předmětů schází odpovídající prostory i materiální vybavení, které by umožnilo názornější výuku a realizaci demonstračních pokusů. Nedostatečné vybavení tříd didaktickou technikou se projevilo zejména ve výuce cizích jazyků či v nižší názornosti v některých předmětech. Limitujícím faktorem pro další rozvoj školy jsou poměrně stísněné prostorové podmínky pro výuku, např. malé učebny omezující práci ve skupinách či projektovou činnost žáků. Školní družina využívá po skončení výuky prostory kmenových učeben. Pro výuku tělesné výchovy a dalších pohybových aktivit jsou k dispozici smluvně zajištěná tělocvična a víceúčelová sportoviště v blízkém okolí školy.

Škola zajišťuje stravování pro žáky ve školní jídelně-výdejně, včetně celodenního pitného režimu. Poskytovaná strava je vyvážená, s dostatkem zeleniny a ovoce, podporuje zdravou životosprávu žáků. Škola rovněž zajišťuje zájemcům stravování v dietním režimu.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společným znakem hospitovaných hodin je přátelská, respektující atmosféra, vzájemná důvěra, vstřícná komunikace a empatický přístup pedagogů k žákům. Výuka však vykazovala rozdílnou úroveň závislosti na mře pedagogických zkušeností a odborné kvalifikaci jednotlivých pedagogů, což se promítalo v různé úrovni metodické a didaktické propracovanosti vyučovacích hodin.

Výuka většiny předmětů probíhala v klidné pracovní atmosféře s důrazem na procvičování a upevňování učiva. Žáci respektovali nastavená pravidla. Vyučovací hodiny směřovaly k rozvoji kompetencí k učení, znalostí a dovedností žáků. Převládala frontální forma výuky doplněná samostatnou prací žáků, případně řízeným rozhovorem, kooperativní formy práce byly zařazovány jen ojediněle. Přestože škola deklaruje vzdělávání obohacované o prvky Montessori pedagogiky a metody prof. Hejněho, ve většině hodin chybělo využití práce s příslušnými pomůckami. Ne vždy byla výuka dostatečně názorně podpořena pracovními listy, učebnicemi nebo efektivním grafickým záznamem na tabuli, didaktická technika byla využívána pouze při online žákovském procvičování ve výukové aplikaci. Někteří vyučující opomíjeli kontrolu písemného projevu žáků, která je především na prvním stupni nástrojem cílené zpětné vazby využitelné pro vlastní učení žáků. Při práci do sešitu nebyli žáci systematicky vedeni k pečlivému vypracování úloh a ke správnému grafickému záznamu.

V části sledovaných vyučovacích hodin převládalo tradicionalistické pojetí výuky založené na dominantním postavení učitele a chybějící zpětná vazba o porozumění probíraného jevu. Převažovaly činnosti na straně pedagoga. Kvalitu hospitovaných hodin snižovala menší pozornost věnovaná aplikační složce znalostí. Zvolené vzdělávací strategie vedly k nerovnoměrnému zapojení žáků do vzdělávacího procesu a k jejich menší spoluúčasti na vzdělávání. Žáci nebyli vždy vedeni k hledání souvislostí, podněcování k řešení úloh a problémů, k zobecňování tvrzení a jejich dokazování. Jen ojediněle byli cíleně vedeni ke kritickému myšlení a vyvozování závěrů. Menší prostor byl vytvořen pro rozvoj komunikativních dovedností a práci s různými zdroji informací. Vyučující rovněž v menší míře vytvářeli prostor pro souvislejší mluvený projev žáků, ve výuce cizích jazyků nebyl

cíleně podpořen rozvoj jejich interaktivních řečových dovedností. Vzhledem k malým kolektivům tříd se vyučujícím dařilo individuálně monitorovat práci jednotlivých žáků, případně nabízet dopomoc, avšak v hodinách nebyla zaznamenána diferenciace zadávaných úloh, která by zohledňovala různou úroveň dovedností a vědomostí žáků, jejich odlišné pracovní tempo a individuální potřeby. Méně efektivní práce s chybou ve výuce matematiky ne vždy dostatečně podporovala proces učení žáků. Nedostatkem některých sledovaných hodin byla absence shrnutí učiva v závěru vyučovací jednotky, a tím i ověření splnění vzdělávacího cíle. Vyučující také vždy nevyužili přiležitosti k sebehodnocení či k vzájemnému hodnocení žáků podle předem stanovených kritérií.

Badatelské zaměření přírodovědných předmětů podporovalo zájem žáků o probíranou látku, absence didaktických pomůcek či prostředí odborné učebny však výrazně snižovaly názornost a efektivitu výuky. Za vhodného počasí probíhá vyučování nejčastěji formou tematických okruhů probíraných ve venkovních prostorách. Prezentované žákovské výstupy na zvolené téma, např. jednoduché pokusy, referáty či myšlenkové mapy, podporují individuální zájem žáků o předmět.

Část žáků školy plní povinnou školní docházku individuálním vzděláváním. Škola nastavila funkční model komunikace se vzdělavateli prostřednictvím elektronického informačního systému, který zároveň slouží pro sdílení učebních materiálů a průběžné vkládání vypracovaných úkolů. Sledovaný průběh individuálního vzdělávání v kombinaci s nastaveným systémem vytváří optimální předpoklady pro naplňování stanovených cílů vzdělávání.

Na základní vzdělávání vhodně navazuje zájmové vzdělávání ve školní družině. Svou funkci v péči o žáky v době mimo školní vyučování naplňuje školní družina převážně rekreačními činnostmi s aktivním odpočinkem. Zařazované aktivity podporují vzájemnost komunikací mezi žáky, umožňují realizaci zejména pohybových aktivit, případně přípravu na vyučování.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání v prezenční výuce jsou sledovány na jednáních pedagogických rad. Projednávání pokroku a dílčích úspěchů jednotlivých žáků s ohledem na jejich vzdělávací možnosti a schopnosti koresponduje se zaměřením školy na vnitřní motivaci a individuální rozvoj při vzdělávání. Úroveň osvojených vědomostí a znalostí žáků je ověřována prostřednictvím standardizovaných testů i běžných nástrojů, např. písemné a ústní zkoušení, prezentace projektů či výsledků badatelské činnosti, žákovská portfolia. Žáci si při výuce průběžně své znalosti procvičují prostřednictvím online testů v českém a anglickém jazyce a matematice, popř. i v dalších výukových aplikacích, které lze využít pro ověřování znalostí bez hodnocení i v jiných předmětech. Možnost individuálních konzultací a četnost opravných testů rozšiřuje prostor pro dostatečné pochopení a doplnění učiva. Zadávání projektů na libovolně zvolené téma podporuje individuální zaměření žáka.

Škola pro průběžné hodnocení využívá nejčastěji bodové či procentové a slovní hodnocení, které umožňuje lepší posouzení individuálního učebního pokroku žáků. Při závěrečném hodnocení v pololetí je využíváno slovní hodnocení. Ve vyšších ročnících druhého stupně je podle předem stanovených pravidel převedeno na klasifikaci známkou.

Při přechodu žáků z prvního na druhý stupeň nedochází k žádným výrazným změnám v prospěchu žáků, absence žáků je minimální. Také výchovná opatření jsou udělována minimálně, počet udělených motivačních pochval za studijní výsledky výrazně převyšuje nad udělenými kázeňskými opatřeními.

Ve sledovaném období tří školních roků dosahovali žáci na obou stupních stabilně velmi dobrých výsledků, prospěli všichni žáci. Z analýzy výsledků vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků s odlišným mateřským jazykem vyplývá, že jsou v porovnání se žáky intaktními srovnatelné. Vysokou úroveň znalostí žáků třetího, pátého a sedmého ročníku v českém jazyce a matematice ve školním roce 2020/2021 dokládají výsledky externího testování, kdy při národním srovnávání dosáhli nadprůměrných výsledků, v anglickém jazyce polovina žáků sedmého ročníku dosáhla dokonce úrovně B1 až B2.

Žáci zařazení v individuálním vzdělávání konají za každé pololetí zkoušky z příslušného učiva. Zajištění pravidelného přezkoušení všech individuálně vzdělávaných žáků školy klade zvýšené nároky na jeho organizaci a personální zajištění.

Škola poskytuje žákům podporu ve vzdělávání také prostřednictvím zřízeného školního poradenského pracoviště. Ve škole je prováděna prvotní pedagogická diagnostika žáků s potřebou podpůrných opatření. Ta jsou ve spolupráci výchovné poradkyně se školskými poradenskými zařízeními a zákonnými zástupci žáků vhodně nastavena (individuální vzdělávací plány, pomoc asistentů pedagoga), jejich aplikace však byla ve sledovaných hodinách funkční jen v menší míře. Výchovná poradkyně organizuje pravidelná setkávání učitelů prvního stupně, poskytuje konzultace všem pedagogům školy i zákonným zástupcům žáků.

Školní preventivní strategie se zaměřuje zejména na vytváření příznivého sociálního klimatu, reflekтуje potřeby a specifika školy. Reaguje na podněty ze strany učitelů, žáků i zákonných zástupců. V případě výskytu počátečních stádií rizikového chování žáků je postupováno podle stanovených pravidel, do řešení jsou zapojováni i zákonné zástupci žáků. Malé kolektivy tříd a komunitní charakter školy umožňují sociálně patologické jevy zachytit již v zárodku. Problematika prevence sociálně patologických jevů se prolíná do vzdělávacího obsahu zejména v předmětu etická výchova vyučovaného metodikem prevence. V rámci práce s třídními kolektivy škola spolupracuje se Skautským institutem.

Závěry

Vývoj školy

Od posledního inspekčního hodnocení v roce 2017 se zvýšila naplněnost školy, vzrostl počet tříd i žáků, včetně žáků vzdělávaných individuálně. Škola se rozšířila o obor čtyřletého gymnázia. Došlo ke změně na pozici ředitele školy a vedení školy posílilo o další zástupce. Přetrvává nízká kvalifikovanost pedagogů a jejich vyšší fluktuace.

Silné stránky

- příznivá vzdělávací atmosféra a vzájemně partnerský přístup učitelů i žáků ve výuce

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- méně efektivní kontrolní systém se negativně projevuje ve všech oblastech školy, chybí využívání závěrů z vlastní hospitační činnosti ke zkvalitnění pedagogické práce
- nízká kvalifikovanost pedagogického sboru a přetrvávající vysoká fluktuace pedagogů negativně ovlivňují kvalitu pedagogického procesu

- nízká míra diferenciace či využití aktivizujících forem a metod výuky s ohledem na různé vzdělávací předpoklady žáků a odlišné tempo jejich práce
- nedostatečné využívání didaktických pomůcek pro lepší názornost výuky, absence didaktické techniky
- limitující prostorové podmínky pro výuku

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- konkretizovat koncepci rozvoje školy a věnovat se systematickému metodickému vedení pedagogického sboru, nastavit důsledný kontrolní systém, hospitační činnost cíleně směřovat ke konkrétním doporučením pro zkvalitnění výuky a vzdělávání
- stabilizovat pedagogický sbor, zajistit jeho kvalifikovanost
- ve výuce ve větší míře zařazovat diferencované zadávání úkolů s ohledem na rozdílné znalosti a dovednosti žáků a odlišné tempo jejich práce, cíleně podporovat aktivizaci a motivaci žáků ve výuce uplatněním kooperativních forem práce
- účelně využívat pomůcky ve výuce, efektivněji pracovat se žákovskými portfolii
- rozšířit vybavení školy pro lepší zajištění výuky

Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školy dosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejně lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejně lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csei.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina školské právnické osoby Heřmánek Praha, základní škola, ze dne 20. 4. 2015, včetně dodatků z 6.12.2016 a 29.9.2020
2. Jmenovací dekret ředitele školské právnické osoby zřizovatelem Focus on education, o. p. s., ze dne 30. 11. 2018 s účinností od 1. 12. 2018
3. Školní vzdělávací program Heřmánek 2021, platný od 1. 9. 2021
4. Školní vzdělávací program Heřmánek – školní družina 2021, platný od 1. 9. 2021

5. Výroční zpráva Heřmánek Praha, základní škola za školní roky 2019/2020 a 2020/2021
6. Záznamy z jednání pedagogické rady, školní roky 2020/2021 a 2021/2022 k termínu inspekční činnosti
7. Třídní knihy ve školním roce 2021/2022 vedené k termínu inspekční činnosti
8. Rozvrh vyučovacích hodin platný ve školním roce 2021/2022 k termínu inspekční činnosti
9. Portfolio výchovného poradce a metodika prevence vedené k termínu inspekční činnosti
10. Personální dokumentace pedagogických pracovníků vedená k termínu inspekční činnosti, vybraný vzorek
11. Kníha úrazů vedená k termínu inspekční činnosti

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. et Bc. Lenka Rose, školní
inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Lenka Rose, v.r.

Mgr. Lucie Burešová, školní inspektorka

Lucie Burešová, v.r.

Mgr. Jana Jakabovičová, školní
inspektorka

Jana Jakabovičová, v.r.

PhDr. Bc. Tibor Slažanský, Ph.D., školní
inspektor

Tibor Slažanský, v.r.

Mgr. Hana Vejrážková, školní inspektorka

Hana Vejrážková, v.r.

Bc. Šárka Snížková, kontrolní pracovnice

Šárka Snížková, v.r.

V Praze 1. 8. 2022

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ing. Petr Adamec,
ředitel školy

Petr Adamec, v.r.

V Praze 11. 8. 2022